

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 30. apríla 2013 v Bratislave v trestnej veci obvinenej **V. K.** pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. februára 2012, sp. zn. 5To 64/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 01. februára 2011, sp. zn. 2T 74/2010, bola obvinená **V. K.** uznaná vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase medzi 15:21 a 15:39 h dňa 14. apríla 2010 v rodinnom dome súp. č. X. v obci O., okres Z., v rámci prebiehajúcej slovnej hádky, druha - poškodeného **J. C.**, nar. X., s ktorým žila v spoločnej domácnosti a ktorý sa v tom čase nachádzal v alkoholickom ovplyvnení ťažkého stupňa, v priestoroch kuchyne domu najprv sotila, v dôsledku čoho poškodený narazil do steny a sadol si na stoličku, následne reagujúc na jeho pokračujúce vulgárne prejavy, poškodenému pohrozila „zabitím“, po čom z presne nezisteného miesta v kuchyni vzala kuchynský nôž s rukoväťou z plastickej hmoty čiernej farby s čepelou dĺžky 19,5 cm a maximálnej šírky 2,5 cm a veľkou intenzitou i rozmachom, držiac nôž v pravej ruke, tak, že čepel vychádzala od palcovej strany dlane, ostrím otočená do dlane, bodla poškodeného oblúkovitým pohybom zdola nahor a šikmo sprava doľava predozadným smerom do ľavej prednej časti hrudníka, do oblasti 2,5 - 4,5 cm od strednej čiary tela

vo výške medzi 4. a 5. rebrom, spôsobiac mu prenikajúce bodné poranenie hrudníka hĺbky 18-19 cm, s prebodnutím osrdcovníka na ľavej predobočnej ploche srdca i pravej bočnej ploche srdca, osrdcovníkového vaku, ľavej i pravej komory srdca, popľúcnice a stredného laloka pravých pľúc, ktoré viedlo k masívnej strate krvi mimo cievne riečište a vyvolalo krvácajúci úrazový šokový stav, ktorý vo veľmi krátkom čase spôsobil zlyhanie základných vitálnych funkcií a smrť poškodeného J. C., ktorej nebolo možné zabrániť ani okamžitým poskytnutím vysoko špecializovanej odbornej lekárskej pomoci.

Za to jej bol uložený podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. h/, písm. j/, písm. l/, písm. m/, písm. n/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na výkon ktorého bola zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 4 Tr. zák.) a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. tiež i ochranný dohľad na 2 roky.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. bolo rozhodnuté o zhabaní kuchynského noža s rukoväťou z plastickej hmoty čiernej farby bez označenia výrobcu celkovej dĺžky 31,5 cm.

A napokon podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenú zaviazal k náhrade škody Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. vo výške 20,77 eur.

Na podklade odvolania obvinenej V. K. rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí rozsudkom z 21. februára 2012, sp. zn. 5To 64/2011, takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. napadnutý prvostupňový rozsudok v celom rozsahu zrušil a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenú uznal vinnou zo spáchania zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., a na tom upravenom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase medzi 15:21 a 15:39 h dňa 14. apríla 2010 v rodinnom dome súp. č. X. v obci O., okres Z., v rámci prebiehajúcej slovnej hádky, urážok a nadávok zo strany druhá - poškodeného J. C., nar. X., s ktorým žila v spoločnej domácnosti a ktorý sa v tom čase nachádzal v alkoholickom ovplyvnení ťažkého stupňa, v priestoroch kuchyne domu ho najprv sotila, v dôsledku čoho poškodený narazil do steny a sadol si na stoličku, následne reagujúc na jeho pokračujúce vulgárne prejavy, poškodenému pohrozila „zabitím“, a potom z presne nezisteného miesta v kuchyni vzala kuchynský nôž s rukoväťou z plastickej hmoty čiernej farby s čepeľou dĺžky 19,5 cm a maximálnej šírky 2,5 cm a veľkou intenzitou

i rozmachom, držiac nôž v pravej ruke, tak, že čepeľ vychádzala od palcovej strany dlane, ostrím otočená do dlane, v stave abnormného afektu bodla poškodeného oblúkovitým pohybom zdola nahor a šikmo sprava doľava predozadným smerom do ľavej prednej časti hrudníka, do oblasti 2,5 - 4,5 cm od strednej čiary tela vo výške medzi 4. a 5. rebrom, spôsobiac mu prenikajúce bodné poranenie hrudníka hĺbky 18-19 cm, s prebodnutím osrdcovníka na ľavej predbočnej ploche srdca i pravej bočnej ploche srdca, osrdcovníkového vaku, ľavej i pravej komory srdca, popľúcnice a stredného laloka pravých pľúc, ktoré viedlo k masívnej strate krvi mimo cievne riečište a vyvolalo krvácajúci úrazový šokový stav, ktorý vo veľmi krátkom čase spôsobil zlyhanie základných vitálnych funkcií a smrť poškodeného J. C., ktorej nebolo možné zabrániť ani okamžitým poskytnutím vysoko špecializovanej odbornej lekárskej pomoci.

Za to bola V. K. odsúdená podľa § 147 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. h/, písm. j/, písm. l/, písm. m/, písm. n/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. súd rozhodol o zhabaní kuchynského noža s rukoväťou z plastickej hmoty čiernej farby bez označenia výrobcu celkovej dĺžky 31,5 cm.

A podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenej uložená povinnosť nahradiť škodu Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. vo výške 20,77 eur.

Dňa 28. augusta 2012 bolo na súd prvého stupňa doručené dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky smerujúce proti vyššie citovanému rozsudku krajského súdu, kde tento ako dovolací dôvod označil dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V bližšom písomnom zdôvodnení potom poukázal na to, že Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací porušil zákon v prospech obvinenej V. K., a to konkrétne v ust. § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., § 16 písm. a/ Tr. zák. a § 147 ods. 1 Tr. zák., tým, že pristúpil ku kasácii vecne správneho a zákonu zodpovedajúceho rozsudku súdu prvého stupňa. Napriek tomu, že skutkové zistenia prevzal takmer bezo zmeny (zásahy vykonané v opise skutku sú len štylistického charakteru s výnimkou zvýrazneného zvláštneho psychického stavu obvinenej v čase skutku - abnormná afektívna reakcia), dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení skutku zo strany okresného súdu a o potrebe jeho úpravy

na trestný čin zabitia podľa § 147 Tr. zák., ktorý v pomere k pôvodnému právnomu posúdeniu vo svojej subjektívnej stránke nepripúšťa aktívne vôľové zameranie vykázaného trestnoprávne významného konania k následku predpokladanému objektívnou stránkou trestného činu podľa § 145 Tr. zák., ako i trestného činu podľa § 147 Tr. zák. Takéto posúdenie otázky zavinenia krajským súdom (nevedomá nedbanlivosť vo vzťahu spôsobenej smrti) nie je v súlade s vykonaným dokazovaním, či objektívnymi znakmi zisteného skutku.

A napokon v súvislosti so závažnosťou namietaného porušenia zákona, ktorú vyžaduje ust. § 371 ods. 5 Tr. por. k uplatnenému dovolaciemu dôvodu upozornil prokurátor na tú skutočnosť, že v dôsledku nesprávneho posúdenia skutku (zavinenia) bola obvinená uznaná vinnou z miernejšieho trestného činu - zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., za ktorý zákon stanovuje trest odňatia slobody v trvaní 9 až 12 rokov, než z ktorého mala byť uznaná vinnou pri správnej kvalifikácii, a síce obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., za ktorého spáchanie hrozí trest odňatia slobody v trvaní 20 až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie (pri použití moderačného ust. § 39 Tr. zák. možno mimoriadne znížiť maximálne na 8 rokov odňatia slobody).

Z dôvodov vyššie uvedených preto generálny prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici bol porušený zákon v ust. § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., § 16 písm. a/ Tr. zák. a § 147 ods. 1 Tr. zák. v prospech obvinenej V. K., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. aby tento rozsudok zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. vec prikázal krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Dňa 18. októbra 2012 bolo na súd prvého stupňa doručené i písomné vyjadrenie obvinenej k podanému dovolaniu, kde táto prostredníctvom svojho obhajcu naopak zdôraznila správnosť a zákonnosť postupu krajského súdu, keď tento podľa jej názoru v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania posúdil jej zavinenie ako nedbanlivostné vo vzťahu k spôsobenému následku. Žiadala preto, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por., bez preskúmania veci, dovolanie odmietol, resp. aby ho zamietol podľa § 392 ods. 1 Tr. por.

K dovolaniu sa písomne vyjadrila i poškodená V. C., ktorá okrem toho, že popisovala spoločné spolužitie svojich rodičov uviedla, že v rozhodný deň išlo len o nešťastné zranenie

s následkom smrti, ku ktorému došlo z dôvodu vypätia nervov. Mama nikdy nemala v pláne otcovi takto ublížiť, a preto nechápe, prečo by jej mal byť zvýšený trest.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, posledná veta Tr. por., keďže riadny opravný prostriedok podala obvinená a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak z jeho znenia ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní je potom viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení.

Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Ďalej je potrebné na tomto mieste zdôrazniť tiež tú skutočnosť, že pokiaľ ide o viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania v ňom uvedených v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., tak táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania mu predchádzajúceho (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnenému dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. (*uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012*).

Pokiaľ ide o posudzovaný prípad, tu je v podstate podané dovolanie založené na tom konštatovaní generálneho prokurátora, že krajský súd ako súd odvolací pochybil, ak na základe vykonaného dokazovania (objektívnych zistení o povahe útoku) dospel k záveru „len“ o existencii nedbanlivostnej formy zavinenia u obvinenej vo vzťahu k ňou spôsobenému následku - smrti poškodeného, v dôsledku čoho potom tento dospel i k nesprávnej právnej kvalifikácii stíhaného skutku ako zločinu zabitia. Dovolateľ má za to, že u obvinenej bol jednoznačne daný úmysel usmrtiť svojho druha, a preto práve kvalifikáciu okresného súdu považuje za správnu a v súlade so zákonom.

K tomu potom najvyšší súd uvádza, že generálny prokurátor vo svojom podaní síce odkazuje na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., no jeho zdôvodnenie je založené výhradne na námietkach skutkového charakteru.

Krajským súdom ustálená a v napadnutom rozhodnutí (viď k tomu najmä str. 11 a 12) i patrične zdôvodnená forma zavinenia obvinenej - v úmysle spôsobiť inému ťažkú ujmu na zdraví, mu z nedbanlivosti spôsobila smrť - patrí totiž rovnako ako vymedzenie konania, jeho následku či príčinnej súvislosti medzi nimi, do okruhu **skutkových** (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú s poukazom na vyššie uvedené z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní neprichádza do úvahy.

To, že krajský súd vyvodil z vykonaného dokazovania iné závery ohľadne subjektívnej stránky trestného činu, resp. že vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyhodnotil v tomto smere zistené skutočnosti ináč než je predstava prokurátora, nemôže byť relevantnou dovolacou námietkou. V prípade, že by tomu tak bolo, odporovalo by to už viackrát vyššie zmienenej viazanosti dovolacieho súdu skutkovými zisteniami.

Ak teda dovolateľ v predmetnej veci odvodzoval nesprávnosť právnej kvalifikácie posudzovaného skutku len na podklade iného hodnotenia dôkazov dotýkajúcich sa skutkových okolností prípadu, a ak zároveň skutok uvedený vo výrokovej časti druhostupňového rozsudku je spôsobilý naplniť všetky znaky zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., nemohol Najvyšší súd Slovenskej republiky inak, ako podané dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por., bez preskúmania veci, odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. apríla 2013

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová